

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Budapesten, 2010. évi február hó 9. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hitelsértés vétségének kísérlete miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Tapolcai Városi Bíróság 3.B.353/2007/5. számú ítéletét és a Veszprém Megyei Bíróság 4.Bf.707/2008/3. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Tapolcai Városi Bíróság a 2008. június 6. napján meghozott 3.B.353/2007/5. számú ítéletével az I. rendű és a II. rendű terhelteket a Btk. 330. §-ában meghatározott hitelsértés vétségének kísérletében mondta ki bűnösnek, melyet az I. rendű terhelt tettesként, a II. rendű terhelt bűnsegédként követett el.

A bíróság ezért a terhelteket egyezően 1 évre próbára bocsátotta.

Rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről, és a magánfél polgári jogi igényének a törvény egyéb útjára történő utasításáról is.

Az ítélet ellen a II. rendű terhelt és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A védelmi fellebbezéseket elbírálva a Veszprém Megyei Bíróság a 2008. november 19. napján meghozott 4.Bf.707/2008/3. számú végzésével az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A másodfokú bíróság által nem érintett történeti tényállás a következőket tartalmazza.

Az I. rendű terhelt 2004. június 28-án a K&H P.Zrt-vel kötött kölcsönszerződéssel megvásárolt egy Opel Astra típusú személygépkocsit 1.350.000 Ft vételárért, amelyre 945.000 Ft kölcsönt vett fel.

A kölcsönszerződés megkötésekor az I. rendű terhelt felfüggesztő feltételhez kötött gépjármű adásvételi szerződést is aláírt a K&H P.Zrt javára, amely szerződés 1./ pontja kikötötte, hogy a járművön a vevő, a Zrt javára elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn. A Zrt kérte az illetékes okmányirodát a vételi jognak, valamint az elidegenítési és terhelési tilalomnak a forgalmi engedélybe történő bejegyzésére.

A 2004. július 27-én kiállított forgalmi engedélybe tulajdonosként az I. rendű terhelt került bejegyzésre.

Az I. rendű terhelt a törlesztő részleteket 2006. március végéig rendszeresen fizette; ekkor azonban késedelembe került, az áprilisban esedékes részletet 2006. június 13-án, a májusi részletet 2006. július 7-én fizette be.

2006. májusában az I. rendű terhelt elhatározta, hogy az Opel Astra gépkocsit korszerűbbre cseréli.

Ezért férjével együtt a II. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló M. Kft. telephelyét keresték fel.

Ott megállapodtak abban, hogy a kft-től megvásárolnak egy VW Polo típusú gépkocsit oly módon, hogy annak vételárába a II. rendű terhelt az Opel Astra gépkocsit beszámítja.

Ezen túlmenően megegyeztek abban is, hogy 300.000 Ft készpénzt is fizetnek a VW Polo megvásárlásakor.

2006. június 15-én kelt adásvételi szerződéssel az I. rendű terhelt megvette a M. Kft-től a VW Polo gépkocsit, amelyre a CIB

Zrt-től 1.160.000 Ft kölcsönt vett fel, a - helyesen nem 2007., hanem a -2006.július 12-én kelt kölcsönszerződéssel.

Az Opel Astra gépkocsit az I. rendű terhelt pontosan meg nem állapítható napon a II. rendű terhelt által vezetett autókereskedésben hagyta, majd 2006. június 26-án adásvételi szerződést kötött az I. rendű terhelt a M. Kft-vel az Opel Astra megvásárlásáról.

Ezt az adás-vételi szerződést az I. rendű terhelt aláírta, a M. Kft. a bélyegzőjével látta el; azonban a II. rendű terhelt aláírása a szerződésen nem szerepelt.

A II. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy az Opel Astra gépkocsit még hitel terheli, melynek fedezetéül maga a gépjármű szolgál.

Ennek ellenére az általa vezetett kft. a gépkocsit megvásárolta, azonban az azon fennálló hiteltartozást sem az I. rendű, sem a II. rendű terhelt nem rendezte a továbbiakban.

A K&H P. Zrt. 2006. szeptember 12-én az I. rendű terhelttel kötött szerződést felmondta. Jelezte, hogy a vételi jogát érvényesíti, azonban ennek érvényt szerezni nem tudott, mivel az I. rendű terhelt a gépkocsit a fentiek szerint értékesítette; ezzel a hitel fedezetét elvonta, a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését megghiúsította.

A II. rendű terhelt az I. rendű terhelt ezen tevékenységéhez segítséget nyújtott a gépjármű megvásárlásával.

Az Opel Astra gépkocsit a nyomozó hatóság 2007. február 27-én a kft. telephelyén lefoglalta a forgalmi engedélyével együtt, majd azt a behajtó cég képviselőjének 2007. július 9-én kiadta, így a P.Zrt kára megtérült.

\* \* \*

A II. rendű terhelt meghatalmazott védője a felmentést célzó felülvizsgálati indítványát a Be. 416. § (1) bekezdés a.) pontjára alapozta.

Ennek igen részletes indokolásában a védő lényegében már a fellebbezésben is előadott érveket megismételve arra hivatkozott, a terhelt bűnösségének megállapítása anyagi jogi szabályt amiatt sért, mert a tényállásban írt adásvételi szerződés az indítványban konkrétan megjelölt polgári jogi szabályok szerint nem jött létre. Az átruházás jogcímének érvénytelensége a M. Kft. tulajdonszerzését kizárta; a szerződés nem volt érvényes, mivel a terheltek akaratnyilatkozatának egyezősége a szerződés lényeges tartalmában, a vételárban nem állapítható meg.

Emellett a szerződés a gazdasági társaságokról szóló törvény indítványban felhívott rendelkezéseinek sem felelt meg, hiszen a kft. képviseletére egyedül és önállóan csak a II. rendű terhelt volt jogosult.

A büntető anyagi jogi szabályokat idézve az indítvány arra utalt, hogy a II. rendű terhelt az Opel Astra gépkocsit nem rejtette el a pénzügyi intézet elől, a hitelzárási ajánlat felől is érdeklődött.

A gépkocsit nem adta el, nem terhelte meg, semmilyen módon nem vonta el a kielégítés alól. A hitelsértés vétsége pedig csak aktív magatartással követhető el, melyet az indítványban hivatkozott büntető eseti döntések is igazolnak.

A Legfőbb Ügyészség a szintén részletes írásbeli nyilatkozatában a védői érveket tévesnek, a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozatok hatályukban történő fenntartását indítványozta. (BF.3022/2009.)

A Be. 425. §-a szerint megtartott nyilvános ülésen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta.

Hangsúlyozta, hogy a hazai gépjármű szalonokban folytatott gyakorlat szerint a szalonok hitellel terhelt gépjárműveket „minden további nélkül” átvesznek általában bizományosi konstrukcióban továbbértékesítési céllal, miközben a törlesztés továbbra is akadálytalanul történik.

A jelen esetben is a szerződő felek akarata egy eladási bizomány létrejöttére irányult, amelyhez a hitelező hozzájárulására nem volt szükség. A bank, illetve az annak megbízásából eljáró végrehajtó, tisztában volt az Opel Astra gépkocsi hollétével, azt bármikor elvihette volna a telepről, annak kiadását senki nem akadályozta volna meg. A hitel fedezetének elvonása, még kevésbé a hitel fedezetből való kielégítésének a megfiúsítása emiatt sem történhetett meg.

A terhelt cselekményéből hiányzott a társadalomra veszélyesség, így a felmentése ez okból is indokolt.

A legfőbb ügyész képviselője az írásbeli nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel; kiemelte hogy a II. rendű terhelt tényállásbeli magatartásával a terhére rótt bűncselekményt társtettesként valósította meg.

A II. rendű terhelt az utolsó szó jogán arra hivatkozott, hogy az Opel Astra személygépkocsira nézve semmilyen elvonás, eltitkolás a részéről nem történt. A behajtó cég képviselői több ízben is kint jártak a telephelyén; pontosan tudták hol van a gépkocsi, de nem akarták elvinni, s csak a harmadik alkalommal értesítették a rendőrséget. A gépkocsin egyébként éppen annyi hitel volt, mint amennyit az autó ért. Manapság Magyarországon kb. nyolcvan százalékban hitellel terhelt autók kerülnek be az

autókereskedésekbe, s amikor megvan a vevő, akkor ő törleszti tovább a részleteket. Egyébiránt az autót nem is tudta volna eladni, mert a törzskönyvbe az elidegenítési és terhelési tilalom be volt jegyezve.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt a következők miatt nem találta alaposnak.

Előre bocsátja, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak. E külön szabályok értelmében a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényálláshoz kötve van. Azt, hogy történt-e az adott esetben büntető anyagi jogi jogsértés, kizárólag az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja még akkor is, ha netán a tényállás hiányos, vagy megalapozatlan. (Be. 423. § (1) bekezdése)

A tényállás lényeges hibáinak orvoslására ugyanis másik rendkívüli jogorvoslat, a perújítás szolgál.

A Btk. 330. §-ában meghatározott hitelsértés vétségét az követi el „aki a hitel fedezetét egészben, vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon meghiúsítja”.

A hitelsértés vétségének jogi tárgya: a vagyoni viszonyok fennálló rendje, és ezen belül a hitelezők érdekeinek védelme.

A bűncselekmény elkövetési tárgya kölcsönre vásárolt gépkocsi esetén maga a gépkocsi, ha arra vételi jogot alapítottak és ennek biztosítására elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki.

Ilyen esetekben ugyanis az elidegenítési és terhelési tilalom biztosítja, hogy a hitelszerződésben meghatározott kötelezettségek nem teljesítése esetén a sértett bank számára a kölcsönszerződés fedezete - a gépkocsi - megfelelő kielégítési alapot szolgáltatasson.

A fentebb idézett törvényi tényállás megfogalmazásából következően a „fedezet elvonás” minden olyan magatartással elkövethető, amely alkalmas a fedezetből való kielégítés meghiúsítására.

Az elkövetési magatartásnak tehát - szemben a védői érveléssel - nem törvényi előfeltétele valamely, a polgári jogban nevesített szerződés érvényes létrejötte. Megvalósítható akár színlelt szerződéssel, de a fedezetet képező vagyontárgy egyszerű elrejtésével, eltitkolásával is.

A hitelsértés vétségének tette az lehet, akinek a hitelét a fedezet biztosítja.

Az irányadó tényállás lényege szerint az I. rendű terhelt az Opel Astra személygépkocsi megvásárlásához a sértettől hitelt vett fel, amelynek fedezetéül a megvásárolt gépkocsi szolgált.

A szóban lévő gépkocsit az elidegenítési és terhelési tilalom ellenére az I. rendű terhelt el akarta adni. Ennek érdekében a II.

rendű terhelttel megegyeztek abban, hogy a II. rendű terhelt a tőle megvásárolt másik gépkocsi vételárába az Opel Astra gépkocsit beszámítja.

A II. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy a gépkocsit olyan hitel terheli, amelynek fedezetéül maga a gépjármű szolgál, ennek ellenére az I. rendű terhelttől átvette és - a másodfokú ítélet megállapítása szerint - a saját telephelyén, ármegjelöléssel eladásra kínálta. Ezzel a cselekményével pedig szándékosan segítséget nyújtott az I. rendű terheltnak a fedezet elvonását megkísérlő tettesi magatartásához.

Erre figyelemmel a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására a büntető anyagi jogi szabályok sérelme nélkül került sor.

Itt jegyzendő meg, hogy a cselekmény jogi megítélésén az sem változtatna, ha a II. rendű terhelt - mint ahogy azt az eljárás során végig, és a Legfelsőbb Bíróság előtt is hangoztatta -, az irányadó tényállástól eltérően nem adásvételi, hanem továbbértékesítést célzó bizományosi szerződést kötött volna az I. rendű terhelttel.

Nem osztotta a Legfelsőbb Bíróság a védőnek azt az álláspontját sem, amely szerint a II. rendű terhelt cselekménye nélkülözte a társadalomra veszélyességet.

A bűncselekménynek a Btk. 10. §-ában meghatározott fogalmából következik, hogy minden, a Btk. Különös Részében szereplő törvényi tényállást megvalósító magatartás társadalomra veszélyes is.

Kétségtelen, hogy a jogalkalmazás során a konkrét cselekmény konkrét társadalomra veszélyességének a mértékét minden esetben vizsgálni kell, azonban annak megállapítása, miszerint a törvényi tényállást kimerítő cselekmény nem is bűncselekmény, mert nélkülözte a társadalomra veszélyességet, csak kivételes lehet. Az irányadó tényállásban nincs olyan speciális adat, amely erre a következtetésre alapul szolgálhatna. Az a körülmény, amelyre a védő és a terhelt egyaránt hivatkozott, nevezetesen, hogy az autókereskedések többsége az elbírált esethez hasonló, jogilag nem megengedett gyakorlatot folytat; a társadalomra veszélyesség hiányának megállapítására nyilvánvalóan nem adhat alapot.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, hanem a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján a hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatának lehetőségét a Be. 416. § (4) bekezdésének b.) pontja kizárja.

*Az ismételt felülvizsgálati indítvány tilalmáról a Be. 418. §-ának (3) és 421. §-ának (3) bekezdése rendelkezik.*

*Budapest, 2010. február 8.*

*Dr. Belegi József s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya s. k.  
előadó bíró, Dr. Mészár Róza s. k. bíró*

*A kiadmány hiteléül:*

*bíróági tisztviselő  
MTné*